

Klasa: UP/I 034-03/2013-01/017
Urbroj: 580-04/64-2014-38
Zagreb, 30. srpnja 2014.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, temeljem članka 30. stavka 1. točke 2., članka 31. stavka 1. i članka 58. stavka 1. točke 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj 79/09, 80/13), u upravnom postupku utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma, pokrenutom po službenoj dužnosti protiv poduzetnika Kutjevo d.d., sa sjedištem u Kutjevu, Kralja Tomislava 1 i KTC d.d., sa sjedištem u Križevcima, Nikole Tesle 18, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Mladen Cerovac, mag.iur., predsjednik Vijeća, Vesna Patrlj, dipl.iur., zamjenica predsjednika Vijeća, mr.sc. Ljiljana Pavlic, mr.sc. Tatjana Peroković i Denis Matić, dipl. iur., članovi Vijeća, sa 29. sjednice, održane 30. srpnja 2014., donosi sljedeće

R J E Š E N J E

I. Utvrđuje se da su poduzetnici Kutjevo d.d., sa sjedištem u Kutjevu, Kralja Tomislava 1 i KTC d.d. sa sjedištem u Križevcima, Nikole Tesle 18, narušili tržišno natjecanje u vremenskom razdoblju od 1. listopada 2010. do 15. travnja 2011., sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. stavka 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja i to sljedećim odredbama Ugovora o prodaji broj: 01/10/KG, sklopljenog između tih poduzetnika 18. siječnja 2010.:

a) odredba članka 8. stavka 3. koja glasi:

«Kupac ne smije sa svojom prodajnom cijenom prema krajnjem kupcu ići ispod minimalnih dogovorenih cijena, a koje su prilog ovom Ugovoru. U slučaju da kupac robu prodaje ispod minimalnih prodajnih cijena prodavatelj će jednostrano prekinuti ovaj Ugovor.» i

b) odredba članka 14. koja glasi:

«Kupac prihvaća Minimalni cjenik prodavatelja, koji je sastavni dio ovog ugovora, i obvezuje se da neće prodavati robu koja je predmet ovog ugovora ispod utvrđenih minimalnih cijena. U slučaju kršenja ovog članka prodavatelj će jednostrano raskinuti ovaj ugovor, s time da kupac nema pravo tražiti naknadu bilo kakove štete.»

II. Zabranjeni sporazum iz točke I. izreke ovoga rješenja je *ex lege* ništetan, u smislu članka 8. stavka 4. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.

III. Poduzetniku Kutjevo d.d. izriče se simbolična upravno-kaznena mjera u iznosu od 130.000,00 (slovima: stotinu i trideset tisuća) kuna.

Rok izvršenja: 15 (petnaest) dana od dana pravomoćnosti ovog rješenja.

IV. Poduzetniku KTC d.d. izriče se simbolična upravno-kaznena mjera u iznosu od 100.000,00 (slovima: stotinu tisuća) kuna.

Rok izvršenja: 15 (petnaest) dana od dana pravomoćnosti ovog rješenja.

V. Ako poduzetnici iz točke III. i IV. izreke ovoga rješenja u navedenom roku ne uplate upravno-kaznenu mjeru, Agencija će obavijestiti Područni ured Porezne uprave Ministarstva financija na čijem je području sjedište kažnjene osobe, radi naplate upravno-kaznene mjere prisilnim putem prema propisima o prisilnoj naplati poreza.

VI. Ovo rješenje bit će objavljeno u «Narodnim novinama», kao i na internet stranici Agencije.

Obrazloženje

1. Pokretanje postupka

Agencija je zaključkom klase: UP/I 034-03/13-01/017, urbroja: 580-04/64-2013-002, od 23. svibnja 2013., pokrenula postupak utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj: 79/09 i 80/13; dalje: ZZTN) protiv poduzetnika Kutjevo d.d. sa sjedištem u Kutjevu, Kralja Tomislava 1 (dalje: Kutjevo) i KTC d.d., sa sjedištem u Križevcima, Nikole Tesle 18 (dalje: KTC), zbog postojanja indicija da određene odredbe Ugovora o prodaji broj 01/10/KG s pripadajućim aneksima i dodacima, sklopljenog između navedenih poduzetnika 18. siječnja 2010., predstavljaju zabranjeni sporazum.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija), na temelju članka 32. točke 1. a) ZZTN-a, prikuplja podatke i obavijesti od pravnih ili fizičkih osoba, strukovnih ili gospodarskih interesnih udruga, odnosno komora poduzetnika, udruga potrošača, tijela državne uprave te tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji imaju određena saznanja koja su bitna za ispitivanje tržišta i utvrđivanje stanja na tržištu, neovisno o konkretnim postupcima koje Agencija vodi.

Sukladno navedenim ovlastima, u predmetu klase: 031-02/11-01/012, Agencija je provela redovno istraživanje tržišta distributivne trgovine mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo u Republici Hrvatskoj u 2010. godini te je dopisima od 29. srpnja 2011. zatražila određenu dokumentaciju od poduzetnika koji posluju na tom tržištu, između ostalog i od poduzetnika KTC, a posebno preslike komercijalnih ugovora s poduzetnicima koji im predstavljaju najznačajnije trgovačke partnere. KTC je dostavio zatražene podatke podneskom od 21. rujna 2011.

Uvidom u dokumentaciju iz podneska KTC-a klase: 031-02/11-01/012, urbroja: 378-05-2011-08-174, zaprimljenog u Agenciji 21. rujna 2011., utvrđeno je kako postoje snažne indicije da su određene odredbe Ugovora o prodaji broj 01/10/KG s pripadajućim aneksima i dodacima, sklopljenog 18. siječnja 2010. između poduzetnika Kutjevo i KTC-a, protivne odredbama Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije („Narodne novine“, broj: 51/04) koja je bila na sazi do 7. travnja 2011., odnosno Uredbe o skupnom izuzeću vertikalnih sporazuma između poduzetnika („Narodne novine“, broj: 37/11) te da ujedno predstavljaju zabranjeni sporazum u smislu članka 8. ZZTN-a.

2. Stranke u postupku

2.1. Kutjevo d.d.

Poduzetnik Kutjevo d.d. za proizvodnju i promet poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, sa sjedištem u Kutjevu, Kralja Tomislava 1, upisan je pod matičnim brojem: 050017312, i OIB-om 21918659912 u sudski registar Trgovačkog suda u Osijeku – stalna služba u Slavonskom Brodu. Između ostalih djelatnosti, registriran je za djelatnost proizvodnje hrane i pića.

Osoba ovlaštena za zastupanje društva je član uprave Mladen Itrak, koji zastupa društvo pojedinačno i samostalno.

2.2. KTC d.d.

Poduzetnik KTC proizvodnja, trgovina, usluge i turistička agencija d.d., sa sjedištem u Križevcima, Nikole Tesle 18, upisan je pod matičnim brojem: 010041454 i OIB-om 95970838122 u sudski registar Trgovačkog suda u Varaždinu. Između ostalih djelatnosti, registriran je za djelatnost ostalih uslužnih djelatnosti, kupnju i prodaju robe.

Osobe ovlaštene za zastupanje društva su glavna izvršna direktorica Daliborka Kranjčić, koja zastupa društvo pojedinačno i samostalno, te izvršni direktori Marina Ivanović, Melanija Zorko, Marijana Sabolović Jendriš, Miroslav Gegač, Ivana Kovačec, Irena Tukša, Danijela Ivanček i Darijo Antunović koji zastupaju društvo skupno uz još jednog izvršnog direktora.

3. Primijenjeni propisi

Agencija je u provedbi predmetnog upravnog postupka primijenila odredbe ZZTN-a, Uredbe o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta («Narodne novine», broj: 9/11; dalje: Uredba o mjerodavnom tržištu), Uredbe o skupnom izuzeću vertikalnih sporazuma između poduzetnika («Narodne novine», broj: 37/11; dalje: Uredba o vertikalnim sporazumima), Uredbe o sporazumima male vrijednosti («Narodne novine», broj: 9/11), Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere («Narodne novine», broj: 129/10), te Zakona o općem upravnom postupku («Narodne novine», broj: 47/09; dalje: ZUP), budući da se sukladno članku 35. stavku 1. ZZTN-a, u postupcima koji su u nadležnosti Agencije primjenjuje zakon kojim se uređuje opći upravni postupak.

Agencija izvršila uvid i u Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja («Narodne novine» broj: 122/03, dalje: ZZTN iz 2003.) i Uredbu o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije («Narodne novine», broj: 51/04, dalje: Uredba o vertikalnim sporazumima iz 2004.), a budući da su navedeni propisi bili na snazi u trenutku sklapanja Ugovora o prodaji broj 01/10/KG.

Sukladno odredbi članka 76. stavka 2. ZZTN-a, do donošenja nove uredbe, na odgovarajući način se primjenjivala Uredba o vertikalnim sporazumima iz 2004. koja je bila na snazi do 7. travnja 2011.

Člankom 74. ZZTN-a propisano je kako se u primjeni ZZTN-a, a osobito u slučajevima postojanja pravnih praznina ili dvojbi pri tumačenju propisa, u skladu s člankom 1. Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji («Narodne novine – Međunarodni ugovori» broj 2/12), primjenjuju se na odgovarajući način kriteriji koji proizlaze iz primjene pravila o tržišnom natjecanju u Europskoj uniji.

Sukladno navedenom, cjelokupna pravna stečevina Europske unije (*acquis communautaire*), koju čini primarno i sekundarno zakonodavstvo Europske unije, ali i sudska praksa, prvenstveno praksa Suda EU, važan je interpretativni instrument za primjenu hrvatskih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja u slučaju pravnih praznina ili dvojbi u tumačenju tih propisa.

Stoga je Agencija izvršila uvid u Obavijest Komisije: Smjernice o vertikalnim ograničenjima (Službeni list Europske unije C 130, 19. svibnja 2010.), te Uredbu Komisije (EU) br. 330/2010 o primjeni članka 101. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije na kategorije vertikalnih sporazuma i usklađena djelovanja (Službeni list Europske unije L 102, 23. travnja 2010.). Navedeni dokumenti dostupni su u neslužbenom prijevodu na hrvatski jezik na internetskim stranicama Agencije (<http://www.aztn.hr/trzisno-natjecanje/42/prijevodi-na-hrvatski>).

4. Mjerodavno tržište

Prema odredbi članka 7. ZZTN-a, mjerodavno tržište određuje se kao tržište određene robe i/ili usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti poduzetnika na određenom zemljopisnom području.

Mjerodavno tržište, sukladno odredbi članka 4. Uredbe o mjerodavnom tržištu, utvrđuje se na način da se utvrdi njegova proizvodna dimenzija (mjerodavno tržište u proizvodnom smislu) i zemljopisna dimenzija (mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu).

Sukladno članku 5. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavno tržište u proizvodnom smislu obuhvaća sve proizvode za koje potrošači smatraju da su međusobno zamjenjivi s obzirom na njihove bitne značajke, cijenu ili način uporabe, odnosno navike potrošača.

Prema članku 6. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvaća zemljopisno područje na kojem poduzetnici sudjeluju u ponudi ili nabavi proizvoda.

Agencija je, u konkretnom slučaju, razmatrala tržište trgovine na veliko vinima, trgovinu na veliko mesom i prerađevinama od mesa te trgovinu na veliko kruhom i brašnom na teritoriju Republike Hrvatske s obzirom da su navedeni proizvodi predmet Ugovora o prodaji broj 01/10/KG između poduzetnika Kutjevo i KTC, a koji se odnosi na KTC kao cjelinu i sva maloprodajna mjesta KTC-a neovisno o njihovoj lokaciji.

Budući da je u konkretnom predmetu riječ o vertikalnom sporazumu koji sadrži vertikalna ograničenja koja se smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja, nije nužno utvrđivanje mjerodavnog tržišta i tržišne snage poduzetnika budući da njihovi tržišni udjeli ne utječu na činjenicu je li došlo do povrede odredbi ZZTN-a u konkretnom slučaju.

5. Ugovor o prodaji broj: 01/10/KG

Kutjevo i KTC sklopili su 18. siječnja 2010. Ugovor o prodaji broj 01/10/KG kojim utvrđuju uvjete prodaje robe iz asortimana Kutjeva KTC-u u 2010. godini. Predmet prodaje su vino, meso i prerađevine od mesa, kruh i brašno. Sastavni dio ugovora čini aneks kojim se uređuju komercijalni uvjeti: rabati i naknade.

Uvidom u navedeni sporazum, Agencija je utvrdila da isti sadrži odredbu u članku 8. koja obvezuje kupca da sa svojom prodajnom cijenom prema krajnjem kupcu ne smije ići ispod minimalnih dogovorenih cijena, te odredbu članka 14. kojom kupac prihvaća minimalni cjenik prodavatelja i obvezuje se da neće prodavati robu ispod utvrđenih minimalnih cijena.

6. Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku

Sukladno članku 48. stavku 1. ZZTN-a, Agencija je dužna strankama u postupku prije zakazivanja usmene rasprave dostaviti pisanu Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku, kako bi im osigurala mogućnost da se izjasne o svim relevantnim činjenicama i okolnostima.

Stoga je Agencija, nakon što je utvrdila relevantne činjenice i okolnosti, na temelju članka 48. ZZTN-a dostavila strankama Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku klase: UP/I 034-03/2013-01/017, urbroja: 580-04/64-2013-013 od 2. prosinca 2013., kako bi im osigurala mogućnost da se izjasne o svim utvrđenim činjenicama i okolnostima te je pozvala stranke da u roku od mjesec dana od dana primitka Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku u pisanom obliku dostave svoje primjedbe, kao i da predlože eventualno saslušanje dodatnih svjedoka i izvođenje dodatnih dokaza.

KTC se očitovao na predmetnu Obavijest podneskom od 7. siječnja 2014. Kutjevo nije dostavio pisano očitovanje na Obavijest.

6.1. Očitovanje KTC-a

Podneskom od 7. siječnja 2014. KTC se očitovao kako odredba članka 8. Ugovora od 18. siječnja 2010. nikada nije bila u primjeni te stoga ista nije u suprotnosti sa člankom 9. Uredbe o vertikalnim sporazumima niti člankom 8. ZZTN-a. Naime, Kutjevo nikada nije KTC-u dostavio minimalne cijene ispod kojih KTC ne bi smio prodavati robu, te je KTC slobodno formirao prodajne cijene u skladu sa svojom prodajnom politikom. Tijekom cjelokupnog poslovnog odnosa KTC-a i Kutjeva nikada nije bilo pritisaka ili poticaja u smislu članka 9. Uredbe o vertikalnim sporazumima, kao niti dostavljanja fiksnih ili minimalnih cijena od strane Kutjeva KTC-u.

Podredno KTC je naveo da su svi ugovori sklopljeni prema unaprijed otisnutom sadržaju prodavatelja Kutjevo te u tom smislu, a sukladno općem propisu, sve nejasne odredbe se imaju tumačiti u korist druge strane, u konkretnom slučaju KTC-a, a što pored navedenog, KTC ističe kao egzoneracijski razlog KTC-a u predmetnom postupku.

Podredno, KTC je naveo kako je u predmetnoj stvari riječ o sporazumu male vrijednosti, a budući da je tržišni udio KTC-a prema službenim podacima Državnog zavoda za statistiku u 2009. godini iznosio 2,4 posto kada je KTC zauzimao desetu poziciju na listi trgovaca na malo u Republici Hrvatskoj. Kako je prema podacima za 2011. KTC više nije među deset najvećih trgovačkih lanaca u Republici Hrvatskoj, razumno je za pretpostaviti da se i tržišni udio smanjio u odnosu na 2009. godinu.

KTC smatra da ugovorna odredba članka 8. Ugovora o prodaji broj: 01/10/KG ne predstavlja teško ograničenje u smislu članka 7. stavka 1. točke a) Uredbe o sporazumima male vrijednosti jer Kutjevo nikada nije dostavio KTC-u minimalne cijene, a niti konačno utvrđene prodajne cijene.

7. Usmena rasprava

Radi pružanja mogućnosti strankama da se u postupku očituju o činjenicama i okolnostima koje su od važnosti za donošenje rješenja, Agencija je 1. travnja 2014., sukladno odredbi članka 50. stavka 1. ZZTN-a, održala usmenu raspravu.

Na usmenoj raspravi prisustvovali su poduzetnici Kutjevo i KTC, koji su u potpunosti ostali kod svojih očitovanja danih u tijeku postupka.

Kutjevo se dodatno očitovao kako slijedi:

- Ugovor o prodaji broj 01/10/KG sklopljen 18. siječnja 2010. nije standardni ugovor Kutjeva, a sporne odredbe ugovora koje se odnose na minimalne cijene svakako nisu standardne odredbe koje Kutjevo ugrađuje u ugovore sa svojim partnerima. Naime, navedene odredbe nikada nisu bile u primjeni, a mogućnost primjene nije niti postojala budući da Kutjevo nikada nije imao cjenik minimalnih cijena, ni za koga pa niti za KTC.
- Kutjevu je nepoznato zbog čega su navedene odredbe ugrađene u ugovor te je najvjerojatnije riječ o previdu ili omašci prilikom sastavljanja ugovora. Punomoćnica Kutjeva [...], na navedenu okolnost je istaknula kako kao pravica godinama radi u Kutjevu te kako taj poduzetnik nikada s niti jednim poslovnim partnerom nije ugovarao minimalne cijene ni pisanim putem niti prešutno te kako je u predmetnom slučaju najvjerojatnije riječ o „copy paste“ omašci. Kutjevo je s KTC-om od uvijek imao uspješnu suradnju te je sam ugovor bio manje važna radnja u tom odnosu budući da se s obzirom na dosadašnju suradnju nastavak iste podrazumijevao. Budući da predloške ugovora prvo ispunjavaju komercijalisti i to podacima o kupcu, rabatima, cijenama, rokovima, osiguranju, a potom navedene ugovore parafiraju pravnici, očito je u ovom slučaju predmetni ugovor prošao dalje bez kontrole pravnika, a navedeno zbog mnogobrojnosti ugovora i svakako bez namjere da se naštetiti bilo KTC-u bilo krajnjim potrošačima. Navedenu omašku taj je poduzetnik zamijetio tek kad je Agencija ukazala na istu, a budući da Kutjevo posluje sa svojim partnerima ravnopravno i savješću dobrog gospodarstvenika.
- Uz navedeni ugovor od 18. siječnja 2010. godine primjenjivao se veleprodajni cjenik Kutjeva iz 2009. godine koji sadrži samo veleprodajne cijene proizvoda i koji je dostavljen Agenciji, a novi cjenik također samo sa veleprodajnim cijenama dostavljen je KTC-u nakon njegovog donošenja 1. rujna 2010. godine. KTC je na navedeni cjenik pristao, a budući da je praksa Kutjeva obavijestiti svoje poslovne partnere o namjeri izmjene cjenika i pričekati njihov odgovor. Odredba o minimalnim cijenama u ugovoru od 18. siječnja 2010. bila je mrtvo slovo na papiru odnosno nikada nije bila u primjeni.
- Cilj Kutjeva nikada nije bilo narušavanje tržišnog natjecanja, odnosno u predmetnoj stvari nije bilo ni cilja ni posljedice iz članka 8. ZZTN-a.
- Sukladno svemu navedenom Kutjevo je predložio je da se tog poduzetnika oslobodi odgovornosti u predmetnoj upravnoj stvari odnosno da se utvrdi kako nije došlo do povrede propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

KTC se dodatno očitovao kako slijedi:

- Zakonska zastupnica KTC-a [...] izjavila je kako KTC ostvaruje dugogodišnju uspješnu suradnju s Kutjevom, a osobno je surađivala s [...], tadašnjim predsjednikom uprave i [...], tadašnjim članom uprave Kutjeva, koji su potpisali ugovor od 18. siječnja 2010. godine te da zahvaljujući dobroj suradnji stavke ugovora nisu bile u fokusu već komercijalni uvjeti. Stoga je vjerojatno i došlo do navedene omaške odnosno navedenu omašku u pisanju nitko nije zamijetio jer praksa navedena u odredbama 8 i 14. Ugovora o prodaji od 18. siječnja 2010. nikada nije dolazila u obzir u poslovnom odnosu KTC-a i Kutjeva. Isto tako cjenik s minimalnim cijenama koji se navodi u predmetnom ugovoru KTC nikada nije zaprimio, a na nametanje minimalnih cijena KTC nikada ne bi ni pristao bilo da je riječ o Kutjevu ili drugom dobavljaču.
- KTC samostalno određuje cijene vodeći se isključivo politikom konkurentnosti, odnosno situacijom na tržištu, a nastojeći imati najpovoljniju košaricu u odnosu na druge maloprodajne lance.
- KTC cijene na tržištu prati, analizira i sukladno tome mijenja gotovo svakodnevno ovisno o proizvodu i sezoni. S obzirom na ograničene resurse KTC-a, nije moguće svakodnevno pratiti promijene svih cijena i svih proizvoda na tržištu, a koji se također nalaze u ponudi

KTC-a, međutim KTC cijene proizvoda iz asortimana Kutjeva kao i konkurentskih proizvoda (vina, mesni proizvodi, pekarski proizvodi) prati tjedno te ovisno isključivo o stanju na tržištu vrši korekcije cijena. Ovisno o sezoni, postoje razdoblja kada KTC vrši korekcije cijena proizvoda iz asortimana Kutjeva svakodnevno. Kutjevo nikada nije imao utjecaja na formiranje maloprodajne cijene svojih proizvoda u trgovinama KTC-a. Upravo zbog dinamike tržišta i konkurentnosti kao cilja poslovanja KTC-a mogu istaknuti da Kutjevo, a tako niti drugi dobavljač ne bi mogao utjecati na navedenu dinamiku i samostalnost KTC-a u korekciji i formiranju cijena.

- KTC je u dvadeset godina svog poslovanja uvijek potpisivao ugovore dobavljača te pri ugovaranju suradnje nikada nisu bile bitne opće odredbe ugovora već protokol odnosno komercijalni uvjeti, a zbog toga je i došlo do ovog previda jer zahvaljujući dobroj suradnji s Kutjevom nije bilo potrebe detaljno analizirati svaku riječ ugovora. Naime, nastavak dobre suradnje KTC i Kutjeva, koja isključuje bilo kakvo nametanje minimalnih cijena ili drugih trgovinskih uvjeta koji bi bili suprotni pravilima tržišnog natjecanja, se podrazumijevao.

- Odredbe o minimalnim cijenama u predmetnom ugovoru od 18. siječnja 2010. KTC je zamijetio tek po zaprimanju dopisa Agencije te je zahvaljujući tome, s 2013. godinom KTC krenuo u sastavljanje vlastitih tipskih ugovora kako bi se ubuduće izbjegli ovakvi previdi.

- Slijedom navedenog KTC je predložio da Agencija donese odluku kojom se utvrđuje da nije došlo do povrede iz članka 8. ZZTN-a.

8. Zabranjeni sporazum

Na temelju provedenog postupka, Vijeće je na 19. sjednici, održanoj 22. svibnja 2014., sukladno ovlastima iz članka 30. ZZTN-a, utvrdilo da su Kutjevo i KTC sklopili zabranjeni sporazum koji za cilj ili posljedicu ima sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, u smislu članka 8. ZZTN-a, a navedena povreda ZZTN-a trajala je u razdoblju od 1. listopada 2010. do 15. travnja 2011.

Temeljem provedenog ispitnog postupka i prikupljenih podataka tijekom postupka kao i analize svih pravnih i ekonomskih činjenica i okolnosti koje su relevantne za ovaj postupak, Agencija je nesporno utvrdila da slijedeće odredbe Ugovora o prodaji broj: 01/10/KG koji su Kutjevo i KTC sklopili 18. siječnja 2010. predstavljaju zabranjeni sporazum iz članka 8. ZZTN-a:

- odredba članka 8. stavka 3. koja glasi:

«Kupac ne smije sa svojom prodajnom cijenom prema krajnjem kupcu ići ispod minimalnih dogovorenih cijena, a koje su prilog ovom Ugovoru. U slučaju da kupac robu prodaje ispod minimalnih prodajnih cijena prodavatelj će jednostrano prekinuti ovaj Ugovor.», i

- odredba članka 14. koja glasi:

«Kupac prihvaća Minimalni cjenik prodavatelja, koji je sastavni dio ovog ugovora, i obvezuje se da neće prodavati robu koja je predmet ovog ugovora ispod utvrđenih minimalnih cijena. U slučaju kršenja ovog članka prodavatelj će jednostrano raskinuti ovaj ugovor, s time da kupac nema pravo tražiti naknadu bilo kakove štete.»

Budući da je važeći ZZTN stupio na snagu 1. listopada 2010., a prethodno navedene odredbe Ugovora o prodaji broj: 01/10/KG, koje predstavljaju zabranjeni sporazum iz članka 8. ZZTN-a, bile su na snazi do 15. travnja 2011., Agencija je utvrdila da je povreda ZZTN-a trajala u razdoblju od 1. listopada 2010. do 15. travnja 2011.

Člankom 8. stavkom 1. ZZTN-a zabranjeni su svi sporazumi između dva ili više neovisnih poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje, koje kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, a osobito oni kojima se:

1. izravno ili neizravno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene, odnosno drugi trgovinski uvjeti,
2. ograničava ili nadzire proizvodnja, tržište, tehnološki razvoj ili ulaganje,
3. dijele tržišta ili izvori nabave,
4. primjenjuju nejednaki uvjeti na istovrsne poslove s različitim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljniji položaj u odnosu na konkurenciju,
5. uvjetuje sklapanje ugovora prihvaćanjem od drugih ugovornih strana dodatnih obveza, koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetom tih ugovora.

Članak 8. stavak 3. ZZTN-a određuje kako se, iznimno od stavka 1. tog članka, određeni sporazumi neće smatrati zabranjenim sporazumima, odnosno izuzet će se od opće zabrane ako kumulativno, za vrijeme njihova trajanja, ispunjavaju sljedeće uvjete i to:

1. pridonose unapređenju proizvodnje ili distribucije robe i/ili usluga ili promicanju tehnološkog ili gospodarskog razvoja,
2. pružaju potrošačima razmjernu korist,
3. poduzetnicima ne nameću ograničenja koja nisu neophodna za postizanje navedenih ciljeva i
4. poduzetnicima ne omogućuju isključivanje znatnog dijela konkurencije s tržišta, za robe i/ili usluge koje su predmetom sporazuma.

Uvjeti za skupna izuzeća vertikalnih sporazuma odnosno sporazuma između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje, o čemu je u konkretnom slučaju riječ, propisani su Uredbom o vertikalnim sporazumima, koja je stupila na snagu 7. travnja 2011. i zamijenila prethodnu Uredbu o vertikalnim sporazumima iz 2004. koja je bila na snazi u vrijeme sklapanja predmetnih sporazuma.

Sukladno odredbi članka 76. stavka 2. važećeg ZZTN-a, do donošenja nove uredbe, na odgovarajući način se primjenjivala Uredba o vertikalnim sporazumima iz 2004.

Članak 9. stavak 1. točka a) Uredbe o vertikalnim sporazumima, koji je sadržajno jednak članku 9. stavku 1. točki a) stare Uredbe, određuje kako se skupno izuzeće ne može primijeniti na vertikalne sporazume koji neposredno ili posredno, samostalno ili zajedno s drugim čimbenicima, pod kontrolom ugovornih strana, sadrže vertikalna ograničenja koja se smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja, a kojima je cilj ograničavanje prava kupca da slobodno određuje prodajnu cijenu proizvoda, ne dovodeći u pitanje pravo dobavljača da odredi maksimalnu prodajnu cijenu ili preporuči prodajnu cijenu, pod uvjetom da nije riječ o fiksnim ili minimalnim prodajnim cijenama, koje su rezultat izvršenog pritiska ili poticaja od bilo koje ugovorne strane.

Ugovor o prodaji broj 10/11/KG koji su Kutjevo i KTC sklopili 15. travnja 2011., za 2011. godinu, ne sadrži više odredbe o minimalnim cijenama. Sukladno očitovanjima obje ugovorne strane, navedeni ugovor su nastavili primjenjivati i u 2012. i 2013. godini. Navedenim ugovorom o prodaji Kutjevo i KTC utvrdili su uvjete prodaje proizvoda iz asortimana Kutjeva (vino: upakirano u bocama i bag in box pakiranja). S obzirom na dodatak navedenom ugovoru koji uređuje komercijalne uvjete: rabate i naknade, temeljem navedenog ugovora Kutjevo je opskrbljivao KTC kruhom i brašnom, dok meso i mesne prerađevine više nisu predmet opskrbe.

Slijedom navedenog, Agencija je utvrdila da su odredbe Ugovora 01/10/KG bile na snazi od 18. siječnja 2010. do 15. travnja 2011. kada je sklopljen Ugovor o prodaji broj: 10/11/KG, a povreda važećeg ZZTN-a ostvarena je u razdoblju od 1. listopada 2010. do 15. travnja 2011.

Kutjevo i KTC su postojanje zabranjenih odredbi u sporazumu obrazložili previdom, omaškom, odnosno postupanjem u dobroj vjeri, pri čemu je pažnja bila usmjerena na ugovaranje komercijalnih uvjeta, a ne na opće odredbe ugovora.

Ovdje je bitno napomenuti da odredba članka 8. stavka 1. ZZTN-a, sadržajno odgovara odredbi članka 9. stavka 1. ZZTN-a iz 2003. koji je bio na snazi do 1. listopada 2010. kada je stupio na snagu važeći ZZTN, te da su prethodno navedene odredbe članka 8. stavka 3. i članka 14. Ugovora o prodaji broj: 01/10/KG od 18. siječnja 2010. predstavljale narušavanje tržišnog natjecanja, odnosno protupravno postupanje i u trenutku ugovaranja istih.

Agencija je odbila prijedlog Kutjeva da se na okolnost razloga ugrađivanja odredbi o minimalnim cijenama u Ugovor o prodaji broj 01/10/KG saslušaju u svojstvu svjedoka [...] i [...], članovi uprave Kutjeva u vrijeme sklapanja ugovora i potpisnici ugovora, a iz razloga ekonomičnosti i učinkovitosti postupanja iz članka 10. ZUP-a.

Naime, odredbe kojima se utvrđuju minimalne prodajne cijene predstavljaju teško ograničenije tržišnog natjecanja i kao prisilni propis nisu obuhvaćene slobodom uređivanja obveznih odnosa iz članka 2. Zakona o obveznim odnosima («Narodne novine» broj: 35/05, 41/08 i 125/11, dalje: ZOO). Sukladno članku 2. ZOO sudionici u prometu slobodno uređuju obvezne odnose, a ne mogu ih uređivati suprotno Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima i moralu društva.

Iz istog razloga, Agencija je ocijenila neosnovanom tvrdnju KTC-a, iz očitovanja od 7. siječnja 2014., da s obzirom da su svi ugovori sklopljeni prema unaprijed otisnutom sadržaju prodavatelja Kutjevo, sve nejasne odredbe trebaju se tumačiti u korist druge strane, u konkretnom slučaju KTC-a, odnosno kao egzoneracijski razlog KTC-a u predmetnom postupku. Nehaj poduzetnika pri nastanku povrede ZZTN-a, moguće je razmatrati kao olakotnu okolnost u smislu članka 64. stavka 4. ZZTN-a, ali ne kao razlog izuzeća od primjene članka 8. ZZTN-a.

Agencija je izvršila uvid u cjenike vina od 3. studenoga 2009. i 1. ožujka 2011., cjenike pekarskih proizvoda od 15. travnja 2008. i 1. ožujka 2011., te cjenik mesnih proizvoda od 1. rujna 2010., a koji su sukladno očitovanju oba poduzetnika bili u primjeni za vrijeme primjene Ugovora o prodaji broj 01/10/KG, sklopljenog 18. siječnja 2010. i Ugovora o prodaji broj: 10/11/KG sklopljenog 15. travnja 2011. Također sukladno očitovanju Kutjeva i KTC-a to su jedini cjenici koje je Kutjevo dostavljao KTC-u i koji su bili u primjeni u navedenom razdoblju.

Cjenik vina čine naznačene neto cijena bez naknade, naknada zbrinjavanja, poticajna naknada, te cijena sa svim naknadama.

U cjeniku Đakovačkih vina od 3. studenoga 2009. razvidna je i povratna naknada, dok u ostalim cjenicima vina stoji napomena da povratna naknada u iznosu od 0,50 kn po boci zapremine veće od 0,20 l nije uključena u cijenu, a na računu će biti posebno iskazana, te se na nju ne obračunava PDV.

Navedene naknade (naknada zbrinjavanja, povratna i poticajna naknada) kao obveza proizvođača koji ambalažu stavlja na tržište pića uređene su Pravilnikom o ambalaži i ambalažnom otpadu («Narodne novine» broj: 97/05, 115/05, 81/08, 31/09, 156/09, 38/10, 10/11, 81/11, 89/11, 126/11, 38/13 i 86/13).

Cjenici pekarskih i mesnih proizvoda, sadrže označene samo veleprodajne cijene.

Dostavljeni cjenici ne sadrže minimalne prodajne cijene u smislu članka 8. i članka 14. Ugovora 01/10/KG od 18. siječnja 2010.

Agencija je izvršila uvid i u kartice prometa robe odnosno artikala iz asortimana Kutjeva, promotivne letke KTC-a iz razdoblja primjene Ugovora o prodaji broj 01/10/KG koje je KTC dostavio u spis, te u račune izdane temeljem prodaje različitih proizvoda iz asortimana Kutjeva u trgovinama KTC-a u razdoblju važenja Ugovora o prodaji broj 01/10/KG, te je utvrdila da je KTC vršio korekcije cijena neovisno o izmjeni cjenika veleprodajnih cijena Kutjeva. Isto tako iz navedenih podataka razvidno je da je za vrijeme akcija prodajna cijena određenih proizvoda iz asortimana Kutjeva u KTC-ovim prodavaonicama bila izjednačena s nabavnom cijenom iz važećih veleprodajnih cjenika Kutjeva (primjerice maloprodajna cijena Pinot bijeli [...], cijena vina Kutjevo Chardonnay [...]).

Navedenu dokumentaciju KTC je priložio u spis kao dokaz da odredba članka 8. stavka 3. i odredba članka 14. Ugovora o prodaji broj 01/10/KG od 18. siječnja 2010. nisu bile u primjeni, odnosno da Kutjevo nije imao utjecaja na to kako će KTC formirati cijene proizvoda iz asortimana Kutjeva u svojim prodajnim objektima.

Dostava dokaza da poduzetnik, sudionik zabranjenog sporazuma nije primjenjivao taj sporazum tijekom određenog vremenskog razdoblja, odnosno da je na mjerodavnom tržištu, unatoč postojanju sporazuma, postupao sukladno propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, smatra se olakotnom okolnošću u smislu članka 64. stavka 4. ZZTN-a, ali ne razlogom izuzeća od primjene članka 8. ZZTN-a.

9. Postupak utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere

Temeljem članka 52. stavka 2. ZZTN-a Agencija je uz Obavijest o utvrđenom činjeničnom stanju strankama dostavila i poziv na glavnu raspravu na kojoj je stranci dana mogućnost za davanje obrane, odnosno izvođenje dokaza radi utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno kaznene mjere, te utvrđivanja olakotnih i otegotnih okolnosti kao kriterija za određivanje visine upravno-kaznene mjere propisane odredbama ZZTN-a.

Također, stranke su pozvane da temeljem članka 52. stavka 4. točaka 6. i 7. u rok u od 15 dana od dana primitka Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju, Agenciji dostave pisanu obranu i predlože dodatne svjedočke i dokaze.

9.1. Pisana obrana KTC

Dana 13. lipnja 2014. Agencija je zaprimila pisanu obranu KTC-a u kojoj se taj poduzetnik poziva na sve dostavljene dokaze i očitovanja u postupku utvrđivanja povrede te napominje kako iz istih nedvojbeno proizlazi da je KTC ispunio sve olakotne okolnosti sadržane u članu 64. stavku 4. ZZTN-a. KTC je posebno naglasio da iz dostavljenih dokaza nesporno proizlazi da KTC i Kutjevo unatoč postojanju zabranjenih odredbi u sporazumu,

- iste nisu primjenjivali te su postupali u skladu s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja,
- KTC je surađivao na način i u opsegu koji prelaze obveze poduzetnika za oslobođenje ili umanjeње upravno-kaznene mjere iz članka 65. ZZTN-a, te da
- postojanje odredbi koje su utvrđene zabranjenim sporazumom nisu rezultirale štetnim posljedicama za druge poduzetnike na tržištu, kao niti za potrošače, a budući da predmetne odredbe nikada nisu bile u primjeni;

Slijedom nevedenog, KTC je predložio Agenciji da pri izricanju upravno-kaznene mjere uzme u obzir sve do sada iznijete olakotne okolnosti, a posebice činjenicu da u doba teške ekonomske situacije u kojoj se našla država i svi poduzetnici, KTC zapošljava [...] radnika

čija bi egzistencija u slučaju značajnog iznosa upravno-kaznene mjere mogla biti dovedena u pitanje.

9.2. Pisana obrana Kutjeva

Dana 27. lipnja 2014. Agencija je zaprimila pisanu obranu Kutjeva u kojoj je taj poduzetnik, vezano uz postojanje uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere, u bitnome naveo kako smatra da ne postoje uvjeti za izricanje upravno-kaznene mjere, te je na okolnost da stranke nisu dogovorile prodaju robe po minimalnim cijenama Kutjevo je ponovno predložio saslušati svjedoke M.T. i I.R. koji su kao članovi uprave vodili pregovore o sklapanju navedenog ugovora s KTC-om i potpisali ugovor kao zakonski zastupnici Kutjeva.

Kao dokaz da Kutjevo svojim kupcima nije uvjetovao prodaju robe po minimalnim cijenama, Kutjevo je dostavio u spis pet ugovora sklopljenih u 2010. i 2011. godini iz kojih je razvidno da se sporni ugovor s KTC-om razlikuje od standardnih ugovora Kutjeva koji su sklapani u to vrijeme s drugim kupcima: ugovor o prodaji broj [...] između Kutjeva i [...] za 2010. godinu, ugovor o prodaji broj [...] između Kutjeva i [...] sklopljen za razdoblje od 9. travnja 2010. do 9. travnja 2011., ugovor o prodaji broj [...] između Kutjeva i [...], za 2010. godinu, ugovor o prodaji broj [...] između Kutjeva i [...] od 15. veljače 2011., ugovor o prodaji broj [...] između Kutjeva i [...] s primjenom od 15. travnja 2011.

Nadalje Kutjevo je, u slučaju izricanja upravno-kaznene mjere, naveo postojanje slijedećih olakotnih okolnosti na strani Kutjeva:

- sporne odredbe nikada nisu bile u primjeni, a stranke njihovu primjenu nisu niti htjele;
- odredbe o minimalnim cijenama nisu primjenjivane te nisu imale nikakvog učinka na tržištu,
- Kutjevo nikada nije izradio niti dostavio ni službeno ni neslužbeno KTC-u minimalni cjenik s minimalnim cijenama niti je ikada zahtijevao ispunjenje tih odredbi ugovora. Cjenici koji su bili u primjeni temeljem navedenog ugovora su veleprodajni cjenici robe koja je bila predmetom prodaje i to od 9. studenog 2009. i 1. ožujka 2010.
- stranke su za sve vrijeme važenja ugovora o prodaji od 18. siječnja 2010. u ispunjenju tog ugovora postupale sukladno propisima o zaštiti tržišnog natjecanja i drugim prisilnim propisima.
- protiv Kutjeva do sada nikada njih nije vođen postupak zbog povrede odredbi o tržišnom natjecanju, odnosno Kutjevo je u svom poslovanju uvijek postupao u skladu s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Kutjevo je predložio Agenciji da kod izricanja upravno-kaznene mjere osim navedenih olakotnih okolnosti iznimno smanji iznos upravno-kaznene mjere jer se kao poduzetnik nalazi u teškoj financijskoj situaciji. Naime, Kutjevo obavlja kao osnovne djelatnosti poljoprivrednu proizvodnju i preradu poljoprivrednih proizvoda te mu predstoji u tijeku godine otkup žitarica i grožđa od kooperanata za što treba osigurati višemilijunska kunska novčana sredstva, a isto predstoji mu i otplata redovnih anuiteta kredita prema bankama u višemilijunskim iznosima kao i financiranje vlastite proizvodnje. Ukoliko bi Agencija Kutjevu izrekla upravno-kaznenu mjeru primjenom članka 61. ZZTN-a, to bi moglo izazvati negativan učinak na poslovanje jer taj poduzetnik ne bi bio u mogućnosti servisirati svoje obveze prema kreditorima i dobavljačima, a što bi moglo dovesti do prekida obavljanja djelatnosti i poslovanja zbog nemogućnosti nabave sirovina za proizvodnju jer bi izricanje takve kazne imalo za posljedicu lančanu reakciju naplate kredita od strane banaka i dobavljača.

Slijedom navedenog Kutjevo je predložio da Agencija obustavi predmetni postupak ili da stranke oslobodi odgovornosti za povredu odredbi ZZTN-a, a podredno da izrekne minimalnu kaznu ili da ih oslobodi kazne.

9.3. Glavna rasprava

Kako bi se strankama dala mogućnost za davanje obrane, te u svrhu izvođenja dokaza radi utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno kaznene mjere, te utvrđivanja olakotnih i otegotnih okolnosti kao kriterija za određivanje visine upravno-kaznene mjere propisane odredbama ZZTN-a, Agencija je 1. srpnja 2014. godine održala glavnu raspravu na kojoj su prisustvovala predstavnice Kutjeva i KTC-a.

Predstavnica Kutjeva je ostala kod svih navoda iz pisane obrane te ponovno istakla kako u predmetnoj stvari nije došlo do ostvarenja bića dijela iz članka 8. ZZTN-a, a budući da su utvrđene zabranjene odredbe bile mrtvo slovo na papiru, nikada nisu bile u primjeni te nisu imale niti su mogle imati ikakvog učinka na mjerodavnom tržištu. Naglasila je kako stranke nisu htjele sklopiti navedene zabranjene odredbe te da nije postojala niti namjera niti bilokakve pripreme radnje za sklapanje istih. Stoga predstavnica Kutjeva smatra kako u predmetnoj stvari uopće ne postoje uvjeti za izricanje upravno-kaznene mjere, a podredno u slučaju izricanja iste predložila je da se sve navedeno uzme u obzir kao olakotna okolnost pri utvrđivanju iznosa upravno-kaznene mjere ili da se poduzetniku Kutjevo izrekne simbolična upravno-kaznena mjera.

Predstavnica KTC-a je ostala kod navoda iznijetih u pisanoj obrani te istakla da utvrđene zabranjene odredbe sporazuma nikada nisu bile u primjeni te da nisu imale i nisu mogle imati nikakvog učinka na tržište te je predložila oslobađanje poduzetnika KTC od izricanja upravno-kaznene mjere, a budući da s obzirom na sve navedeno u prethodnom postupku smatra kako nisu ispunjeni uvjeti za izricanje iste. Podredno je predložila izricanje simbolične upravno-kaznene mjere poduzetniku KTC.

Agencija je odbila prijedlog Kutjeva iz pisane obrane da se saslušaju u svojstvu svjedoka [...] i [...], a kako je to već obrazloženo pod točkom 8. obrazloženja ovog rješenja.

Članak 52. stavak 5. ZZTN-a propisuje da će Vijeće odlučiti o postojanju uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere, odrediti njezinu visinu, kao i rokove i način njezina izvršenja.

9.4. Utvrđivanje visine upravno-kaznene mjere

Sukladno članku 61. točki 1. ZZTN-a, upravno-kaznenom mjerom u iznosu do najviše 10 posto vrijednosti ukupnoga prihoda koji je poduzetnik ostvario u posljednjoj godini za koju postoje zaključena godišnja financijska izvješća, kaznit će se poduzetnik koji sklopi zabranjeni sporazum ili na koji drugi način sudjeluje u sporazumu kojim je narušeno tržišno natjecanje, na način opisan odredbom članka 8. ZZTN-a.

Postupak utvrđivanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere zbog povrede odredbi ZZTN-a Agencija vodi sukladno pravilima propisanim člankom 52. ZZTN-a, pri čemu primjenjuje kriterije propisane člankom 64. ZZTN-a, kao i Uredbom o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere.

Cilj upravno-kaznenih mjera, sukladno članku 60. ZZTN-a, osiguravanje je učinkovitog tržišnog natjecanja, kažnjavanje počinitelja povreda ovoga Zakona, otklanjanje štetnih posljedica takvih povreda i odvraćanje drugih poduzetnika od kršenja odredaba ZZTN-a.

Prema članku 64. stavku 2. ZZTN-a, pri izricanju upravno-kaznene mjere Agencija uzima u obzir sve olakotne i otegotne okolnosti kao što su težina povrede, vrijeme trajanja povrede i posljedice te povrede za druge poduzetnike na tržištu i potrošače. Pri tome se primjenjuje dvostupanjska metodologija izračuna upravno-kaznene mjere na način da se utvrđuje osnovni iznos upravno-kaznene mjere za poduzetnika, a zatim se tako utvrđeni iznos smanjuje ili povećava ovisno o utvrđenim olakotnim i/ili otegotnim okolnostima.

Nadalje, člankom 64. stavkom 4. propisane su okolnosti koje Agencija osobito cijeni olakotnima, a stavkom 7. istog članka predviđeno je kako Agencija može dodatno smanjiti iznos upravno-kaznene mjere poduzetniku koji se nalazi u teškoj financijskoj situaciji i koji je povrijedio odredbe ZZTN-a, ako on podnese Agenciji relevantne dokaze da bi izricanje upravno-kaznene mjere u iznosu kako je to propisano ZZTN-om nepovratno ugrozilo njegovu ekonomsku održivost i dovelo do potpunog gubitka vrijednosti njegove imovine. U takvom slučaju, sukladno stavku 8. istog članka, kao i u drugim slučajevima u kojima je utvrđeno da narušavanje tržišnog natjecanja nije bilo značajno, odnosno da nije imalo negativan učinak na tržištu, Agencija može poduzetniku izreći simboličnu upravno-kaznenu mjeru, pri čemu razloge za takvu odluku mora posebno obrazložiti.

Uzevši u obzir navedene odredbe članka 64. stavka 8. ZZTN-a, Agencija je utvrdila kako su posebne okolnosti zbog kojih postoji mogućnost izricanja simbolične upravno-kaznene mjere prisutne u ovom predmetu.

U smislu članka 64. stavka 8., Agencija je na strani poduzetnika Kutjevo utvrdila postojanje slijedećih okolnosti koje ukazuju da narušavanje tržišnog natjecanja nije bilo značajno, odnosno da nije imalo negativan učinak na tržištu:

- Kutjevo je prestao s protupravnim postupanjem sklapanjem Ugovora o prodaji broj 10/11/KG od 15. travnja 2011. s poduzetnikom KTC, koji više ne sadrži zabranjene odredbe o minimalnim cijenama. Agencija je ovdje osobito cijnila činjenicu da je Kutjevo samoinicijativno izmijenio ugovor (budući da je Kutjevo izrađivao ugovore) više od dvije godine prije pokretanja predmetnog postupka;
- Sveobuhvatnom ocjenom svih dokaza u postupku nije utvrđeno da je Kutjevo ikada izradio niti KTC-u dostavio cjenik s minimalnim cijenama koji se navodi u članku 8. i 14. Ugovora o prodaji broj 01/10/KG od 18. siječnja 2010.;
- Uvidom u ugovore o prodaji s drugim poduzetnicima u 2010. i 2011. godini koje je Kutjevo dostavio u spis, Agencija je utvrdila kako isti ne sadrže zabranjene odredbe o minimalnim cijenama, iz čega proizlazi kako ugovaranje istih nije dio poslovne politike tog poduzetnika;
- U predmetnoj stvari utvrđena povreda trajala je relativno kratko, od 1. listopada 2010. do 15. travnja 2011., odnosno šest mjeseci i petnaest dana, budući da je važeći ZZTN stupio na snagu 1. listopada 2010.

Slijedom svega navedenog, utvrđeno je postojanje onih posebnih okolnosti zbog kojeg bi, Kutjevu, sukladno članku 64. stavku 8. ZZTN-a, bilo moguće izreći simboličnu upravno-kaznenu mjeru u iznosu od 130.000,00 kuna.

Iako je Kutjevo zatražio iznimno umanjene upravno-kaznene mjere zbog teškog financijskog stanja poduzetnika, uzimajući u obzir da je navedenom poduzetniku izrečena simbolična upravno-kaznena mjera, Agencija je utvrdila kako ne postoje uvjeti za dodatno umanjene u smislu članka 12. Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere.

U smislu članka 64. stavka 8., Agencija je na strani poduzetnika KTC utvrdila postojanje slijedećih okolnosti koje ukazuju da narušavanje tržišnog natjecanja nije bilo značajno, odnosno da nije imalo negativan učinak na tržištu:

- KTC je prestao s protupravnim postupanjem sklapanjem Ugovora o prodaji broj 10/11/KG od 15. travnja 2011. s poduzetnikom Kutjevo, koji ne sadrži zabranjene odredbe o minimalnim cijenama. Agencija je ovdje osobito cijnila činjenicu da je došlo do izmjene ugovora više od dvije godine prije pokretanja predmetnog postupka;
- Uzimajući u obzir ugovore KTC-a s ostalim dobavljačima, u koje je Agencija izvršila uvid u predmetu klase: 031-02/11-01/012, Istraživanje tržišta distributivne trgovine

mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo u Republici Hrvatskoj u 2010. godini, Agencija je utvrdila da je KTC do 2013. godine, potpisivao ugovore izrađene od strane dobavljača, odnosno da u promatranom razdoblju nije imao vlastite tipske ugovore. KTC je u 2013. izradio vlastite tipske ugovore koje je počeo sklapati sa svojim dobavljačima. Isto tako uzimajući u obzir strukturu ugovora o prodaji od 18. siječnja 2010., koji sadrži opće odredbe, a protokol s komercijalnim uvjetima je dodan na kraju, kao i činjenicu da iz pregleda cijena proizvoda iz asortimana Kutjeva u KTC-ovim prodavaonicama, ukazuje kako je KTC mijenjao iste neovisno o nabavnim cijenama Kutjeva, Agencija je poklonila vjeru navodima KTC-a, kako je riječ o previdu od strane tog poduzetnika, odnosno da isti nije obraćao pažnju na opće odredbe ugovora, već na komercijalne uvjete koji su izdvojeni na kraju, odnosno kako je riječ o nehajnom postupanju poduzetnika KTC;

- Sveobuhvatnom ocjenom svih dokaza u postupku proizlazi da taj poduzetnik nikada nije primjenjivao navedene zabranjene odredbe. Analiza cijena proizvoda iz asortimana Kutjeva u KTC-ovim prodajnim objektima, kartica prometa kao i usporedbom s veleprodajnim cjenicima Kutjeva, pokazala je kako je KTC samostalno formirao cijene proizvoda iz asortimana Kutjeva, odnosno navedeno ukazuje kako KTC nije primjenjivao navedeni zabranjeni sporazum;
- U predmetnoj stvari utvrđena povreda trajala je relativno kratko, od 1. listopada 2010. do 15. travnja 2011., odnosno šest mjeseci i petnaest dana, budući da je važeći ZZTN stupio na snagu 1. listopada 2010.;

Slijedom svega navedenog, utvrđeno je postojanje onih posebnih okolnosti zbog kojih bi, KTC-u, sukladno članku 64. stavku 8. ZZTN-a, bilo moguće izreći simboličnu upravno-kaznenu mjeru u iznosu od 100.000,00 kuna.

Člankom 61. propisano je kako upravno-kaznena mjera koja se može izreći poduzetniku može iznositi najviše 10 posto vrijednosti ukupnoga prihoda koji je poduzetnik ostvario u posljednjoj godini za koju postoje zaključena godišnja financijska izvješća.

Budući da je ukupni prihod Kutjeva u 2013. godini iznosio 344.164.025,00 kuna, a ukupni prihod KTC-a u 2013. godini 1.097.583.598,00 kuna, Agencija je utvrdila kako utvrđeni iznosi simbolične upravno-kaznene mjere ne prelaze 10 posto ukupnih prihoda stranaka, stoga navedene iznose nije potrebno dodatno smanjivati.

10. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Na temelju provedenog postupka Vijeće je na 19. sjednici, održanoj 22. svibnja 2014. godine, sukladno ovlastima iz članka 30. ZZTN-a, utvrdilo da Kutjevo i KTC sklopili zabranjeni sporazum koji za cilj ili posljedicu ima sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, u smislu članka 8. ZZTN-a, a navedena povreda ZZTN-a trajala je u razdoblju od 1. listopada 2010. do 15. travnja 2011.

Nakon provedenog posebnog postupka utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere, Vijeće je na 29. sjednici, održanoj 30. srpnja 2014. godine, utvrdilo postojanje uvjeta za izricanje simbolične upravno-kaznene mjere Kutjevu i KTC-u.

Slijedom navedenog Vijeće je odlučilo da se Kutjevu izrekne simbolična upravno-kaznena mjera u iznosu od 130.000,00 kuna, a KTC-u simbolična upravno-kaznena mjera u iznosu od 100.000,00 kuna.

Temeljem članka 52. stavka 6. ZZTN-a, Agencija sukladno odlukama Vijeća kojima je utvrđeno narušavanje tržišnog natjecanja i kojima je utvrđeno postojanje uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere, okončava postupak donošenjem jedinstvenog rješenja.

10.1. Odluka Vijeća o postojanju zabranjenog sporazuma

Na temelju provedenog postupka, Vijeće je na 19. sjednici, održanoj 22. svibnja 2014., sukladno ovlastima iz članka 30. ZZTN-a, utvrdilo da su Kutjevo i KTC sklopili zabranjeni sporazum koji za cilj ili posljedicu ima sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, u smislu članka 8. ZZTN-a, a navedena povreda ZZTN-a trajala je u razdoblju od 1. listopada 2010. do 15. travnja 2011.

U Ugovoru o prodaji broj: 01/10/KG koji su Kutjevo i KTC sklopili 18. siječnja 2010. Vijeće je utvrdilo da odredba članka 8. stavka 3. koja obvezuje kupca da ne smije sa svojom prodajnom cijenom prema krajnjem kupcu ići ispod minimalnih dogovorenih cijena, a koje su prilog ovom Ugovoru, te u slučaju da kupac robu prodaje ispod minimalnih prodajnih cijena prodavatelj će jednostrano prekinuti ovaj Ugovor, predstavlja teško ograničenje tržišnog natjecanja iz članka 9. stavka 1. točke a) Uredbe o vertikalnim sporazumima iz 2004. koja je bila na snazi do 7. travnja 2011. i članka 9. stavka 1. točke a) Uredbe o vertikalnim sporazumima, odnosno zabranjeni sporazum iz članka 8. ZZTN-a.

Isto tako Vijeće je utvrdilo da odredba članka 14. Ugovora o prodaji broj: 01/10/KG kojom kupac prihvaća Minimalni cjenik prodavatelja i obvezuje se da neće prodavati robu koja je predmet ovog ugovora ispod utvrđenih minimalnih cijena, pod prijetnjom jednostranog raskida ugovora od strane prodavatelja u slučaju nepoštivanja navedenog minimalnog cjenika predstavlja teško ograničenje tržišnog natjecanja iz članka 9. stavka 1. točke a) Uredbe o vertikalnim sporazumima iz 2004. koja je bila na snazi do 7. travnja 2011. i članka 9. stavka 1. točke a) Uredbe o vertikalnim sporazumima, odnosno zabranjeni sporazum iz članka 8. ZZTN-a.

Budući da je važeći ZZTN stupio na snagu 1. listopada 2010., a odredbe Ugovora o prodaji broj: 01/10/KG, koje su predstavljaju zabranjeni sporazum iz članka 8. ZZTN-a, bile su na snazi do 15. travnja 2011., Vijeće je utvrdilo da je povreda ZZTN-a trajala u razdoblju od 1. listopada do 15. travnja 2011.

Sukladno odredbi članka 76. stavka 2. ZZTN-a koji je stupio na snagu 1. listopada 2010., do donošenja nove Uredbe o vertikalnim sporazumima, na odgovarajući način se primjenjivala Uredba o vertikalnim sporazumima iz 2004. koja je bila na snazi do 7. travnja 2011., pri čemu je bitno za naglasiti da je članak 9. stavak 1. točka a) Uredbe o vertikalnim sporazumima sadržajno jednak članku 9. stavku 1. točki a) Uredbe o vertikalnim sporazumima iz 2004.

Ugovorne odredbe kojima se ugovaraju fiksne ili minimalne cijene, u konkretnom slučaju odredbe članka 8. stavka 3. i članka 14. Ugovora o prodaji broj 01/10/KG sklopljenog 18. siječnja 2010., uvijek su zabranjene i čine tešku povredu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, neovisno o tome jesu li bile u primjeni ili ne. Naime, ZZTN, Uredba o vertikalnim sporazumima iz 2004., Uredba o vertikalnim sporazumima i drugi propisi koji uređuju pravila i sustav mjera za zaštitu tržišnog natjecanja su prisilni propisi, te se primjena istih ne može isključiti u smislu slobode uređivanja obveznih odnosa među poduzetnicima.

Ako određeni sporazum sadržava neko od teških ograničenja tržišnog natjecanja iz članka 9. stavka 1. Uredbe o vertikalnim sporazumima iz 2004., odnosno članka 9. stavka 1. Uredbe o vertikalnim sporazumima, za taj se sporazum predmnijeva kako je obuhvaćen člankom 8. stavkom 1. ZZTN-a, te se ujedno pretpostavlja kako nije vjerojatno da će takav sporazum ispuniti uvjete iz članka 8. stavka 3. ZZTN-a.

Sukladno članku 8. stavku 5. ZZTN-a, teret dokaza o postojanju uvjeta iz članka 8. stavka 3. ZZTN-a snose poduzetnici sudionici sporazuma. Agencija nije zaprimila dokaze o postojanju uvjeta iz članka 8. stavka 3. ZZTN-a koji moraju biti ispunjeni da bi određeni sporazum bio izuzet od opće zabrane iz članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

U konkretnom slučaju ispitana je i moguća primjena Uredbe o sporazumima male vrijednosti. Sukladno članku 1. stavku 2. Uredbe o sporazumima male vrijednosti, na sporazume male vrijednosti koji zadovoljavaju uvjete iz te uredbe ne primjenjuju se odredbe o zabranjenim sporazumima iz članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

Međutim, člankom 6. stavkom 1. Uredbe o sporazumima male vrijednosti propisano je kako se sporazumi, koji unatoč neznatnom tržišnom udjelu sudionika sporazuma i njihovih povezanih poduzetnika sadrže odredbe koje se smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja, ne smatraju sporazumima male vrijednosti. Članak 8. iste uredbe kao teška ograničenja tržišnog natjecanja, u sporazumima male vrijednosti sklopljenim između poduzetnika koji nisu stvarni ili potencijalni konkurenti, navodi ona ograničenja koja izravno ili neizravno, samostalno ili zajedno s ostalim čimbenicima pod kontrolom ugovornih strana, imaju cilj ograničavanje prava kupca da slobodno određuje prodajnu cijenu proizvoda, što ne isključuje dobavljača da odredi najvišu prodajnu cijenu ili preporuči prodajnu cijenu, pod uvjetom da nije riječ o fiksnim ili minimalnim prodajnim cijenama, koje su rezultat izvršenog pritiska, ili poticaja od bilo koje ugovorne strane. Kako je u konkretnom slučaju baš o takvom ograničenju riječ, ne mogu se primijeniti niti odredbe Uredbe o sporazumima male vrijednosti.

Stoga je Agencija, temeljem odluke Vijeća, odlučila kao u točkama I i II. izreke ovoga rješenja.

10.2. Odluka Vijeća o visini upravno-kaznene mjere

Vijeće je prilikom donošenja odluke o visini upravno-kaznene mjere u obzir uzelo sve činjenice i okolnosti utvrđene u postupku utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere te se odlučilo na izricanje simbolične upravno-kaznene mjere u smislu članka 64. stavka 8. ZZTN-a. Posebna obrazloženja takve odluke Vijeća detaljno su navedena pod točkom 9.4. obrazloženja ovog rješenja, te će se Vijeće ovdje samo kratko osvrnuti na iste.

Vijeće ističe kako je poduzetniku Kutjevo simbolična upravno-kaznena mjera u iznosu od 130.000,00, a poduzetniku KTC u iznosu od 100.000,00 kuna, izrečena u skladu s člankom 61. točkom 1. i člankom 64. stavkom 1. ZZTN-a, kojim je utvrđeno da upravna-kaznena mjera može biti izrečena poduzetniku, koji sklopi zabranjeni sporazum u smislu članka 8. ZZTN-a, u iznosu do najviše 10 posto vrijednosti ukupnoga prihoda koji je poduzetnik ostvario u posljednjoj godini za koju postoje zaključena godišnja financijska izvješća, te da ista ne prelazi zakonski maksimum.

Vijeće je pri izricanju upravno-kaznene mjere imalo u vidu činjenicu da su stranke samoinicijativno izmijenile zabranjene odredbe i prije nego što je Agencija pokrenula predmetni postupak, odnosno ugovor koji su sklopile 15. travnja 2011. više nije sadržavao odredbe o minimalnim cijenama kao niti ugovori koji su uslijedili nakon toga. Također, Vijeće je u obzir uzelo i činjenicu kako je utvrđena povreda trajala relativno kratko, od 1. listopada 2010. do 15. travnja 2011., budući da je važeći ZZTN stupio na snagu 1. listopada 2010. Međutim, iako je Agencija kao razdoblje povrede mogla obuhvatiti samo vremensko razdoblje od 1. listopada 2010. do 15. travnja 2011., nesporno je da je predmetni ugovor predstavljao zabranjeni sporazum i temeljem ranije važećeg ZZTN-a iz 2003., koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja navedenog ugovora.

Vijeće je pri uzricanju upravno-kaznene mjere uzelo u obzir i činjenicu da utvrđena povreda nije imala značajan učinak na tržišno natjecanje, te da nije utvrđeno da su zabranjene odredbe bile u primjeni.

Također, Vijeće je u obzir uzelo i dobru suradnju Kutjeva i KTC-a s Agencijom tijekom predmetnog postupka, te činjenicu da navedeni poduzetnici nisu ranije kažnjavani zbog povrede propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

Zbog svega navedenog, Vijeće smatra da će se izricanjem simbolične upravno-kaznene mjere u iznosu kojeg je odredilo poduzetnicima Kutjevo i KTC, postići cilj primjerenog kažnjavanja poduzetnika, te ispuniti propisani cilj upravno-kaznene mjere, odnosno postići specijalni preventivni učinak kod poduzetnika Kutjevo i KTC kojima se izriče, te opći preventivni učinak koji podrazumijeva upozorenje drugim poduzetnicima da se ne upuštaju u povrede propisa o tržišnom natjecanju.

Slijedom navedenog, razmatrajući sve okolnosti relevantne za utvrđivanje visine upravno-kaznene mjere, Vijeće je donijelo odluku o kažnjavanju poduzetnika Kutjeva u iznosu od 130.000,00 kuna i poduzetnika KTC u iznosu od 100.000,00 kuna jer će se navedenim simboličnim upravno-kaznenim mjerama postići cilj primjerenog kažnjavanja poduzetnika, odvraćanja navedenih poduzetnika od budućih postupanja kojima se narušava tržišno natjecanje, kao i odvraćanja drugih poduzetnika i udruženja poduzetnika od narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenih sporazuma.

Stoga je Agencija, temeljem odluke Vijeća, odlučila kao u točkama III. i IV. izreke predmetnog rješenja.

11. Izvršenje upravno-kaznene mjere

Temeljem članka 70. stavka 1. ZZTN-a, upravno-kaznena mjera uplaćuje se po izvrsnosti rješenja ukoliko nije uložena tužba, odnosno po pravomoćnosti sudske odluke, uračunavajući iznos upravno-kaznene mjere i zakonske zatezne kamate od dana dostave stranci rješenja Agencije do dana plaćanja.

Izrečeni iznos uplaćuje se u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske na račun broj: HR1210010051863000160, model HR64, poziv na broj odobrenja: 6092-20833-(OIB uplatitelja).

Nakon izvršene uplate obveznik uplate je dužan uplatnicu, kao dokaz o obavljenoj uplati upravno-kaznene mjere, dostaviti Agenciji žurno, a najkasnije po isteku roka od 15 (petnaest) dana od dana pravomoćnosti rješenja s pozivom na broj klase: UP/I 034-03/2013-01/017.

Temeljem članka 70. stavka 3. ZZTN, ako poduzetnik u roku ne uplati upravno-kaznenu mjeru, Agencija će obavijestiti Područni ured Porezne uprave Ministarstva financija na čijem je području sjedište kažnjene osobe, radi naplate upravno-kaznene mjere prisilnim putem prema propisima o prisilnoj naplati poreza. Upravno-kaznena mjera koja na zahtjev Agencije prisilno naplaćuje Porezna uprava uplaćuju se izravno u korist državnog proračuna.

Stoga je Agencija, temeljem odluke Vijeća, odlučila kao u točki V. izreke ovoga rješenja.

12. Objava rješenja u «Narodnim novinama»

Sukladno odredbi članka 59. stavka 2. ZZTN-a, a u svezi s člankom 58. stavkom 1. točkom 1. ZZTN-a, ovo rješenje bit će objavljeno u «Narodnim novinama», dok će se temeljem članka 59. stavka 3. ZZTN-a, tekst rješenja objaviti i na internet stranici Agencije.

Stoga je Agencija, temeljem odluke Vijeća, odlučila kao u točki VI. izreke ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena, ali nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 (trideset) dana, računajući od dana dostave ovoga rješenja.

Predsjednik Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag. iur.

Napomena:

Sukladno članku 53. ZZTN-a, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni [...], odnosno koriste se skraćenice naziva te postoci i podaci u rasponu.